

Retningslinje – Utenlandsopphold

Sist revidert: 01.09.2024

Ansvarlig avdeling i Sfk: Fagutviklingsavdelingen

Innhold

1	Utgangspunktet.....	2
2	Saksbehandlingsrutiner.....	2
3	Hvilke momenter skal vurderes?.....	2
3.1	Hvilke risikofaktorer medfører reisen?	2
3.2	Type straffereaksjon – er det ungdomsoppfølging eller ungdomsstraff?	2
3.3	Formål med turen og hvem ungdommen skal reise sammen med	3
3.4	Andre momenter	3
3.5	Barnets beste.....	3
4	Ungdom som bor i grenseområdene	3
5	Skal straffegjennomføringen avbrytes hvis ungdommen reiser til utlandet?.....	4
6	Klageadgang.....	4
7	Versjonslogg	4

1 Utgangspunktet

I [konfliktrådsloven § 27 annet ledd bokstav b](#) står det at ungdommen ikke skal oppholde seg i utlandet i gjennomføringstiden, med mindre ungdomskoordinatoren gir tillatelse. Dette er et av de generelle påleggene som gjelder for alle som gjennomfører ungdomsstraff og ungdomsoppfølging. Den lovfestede hovedregelen er dermed at ungdommen skal være i Norge så lenge straffegjennomføringen varer.

Dette pålegget gjelder også for reaksjonen oppfølging i konfliktråd, jf. [konfliktrådsloven § 36 tredje ledd](#), og denne retningslinjen gjelder derfor også for disse sakene så langt den passer.

Bakgrunnen for pålegget om å oppholde seg i Norge i gjennomføringstiden, er at ungdomskordinator skal ha tilstrekkelig kontroll med ungdommen og at gjennomføringen av straffen skjer i Norge. Utenlandsopphold under straffegjennomføringen er et unntak fra lovens hovedregel og ungdomskordinator må i tilfellet gi tillatelse til dette. Hvis en ungdom drar til utlandet uten å ha fått tillatelse, er det å regne som et vilkårsbrudd.

2 Saksbehandlingsrutiner

Ungdom som ønsker å reise til utlandet, herunder på ferieturer, må søke ungdomskordinator om tillatelse. Søknaden må være skriftlig, og ungdomskordinator kan ved behov hjelpe ungdommen med å formulere søknaden.

Svaret på søknaden er et enkeltvedtak, og må være skriftlig og begrunnes. Det er utarbeidet egne brevmalere for tillatelse og avslag. Det er videre mulig å klage på vedtaket, se punkt 6.

Hvis ungdomskordinator gir **tillatelse** til å reise til utlandet, må ungdomskordinator vurdere hvordan straffegjennomføringen (ungdomsplanen) skal sikres. Tillatelsen må ha klare rammer (med hvem, hvor, når og hvor lang tid). Tillatelse til utenlandsopphold skal i utgangspunktet kun gis for et kortere tidsrom. Hvis tillatelse unntaksvis gis for en lengre periode, se punkt 5 om avbrytelse av straffegjennomføringen.

3 Hvilke momenter skal vurderes?

Når ungdomskordinator skal vurdere en søknad om å reise til utlandet, må det gjøres en helhetsvurdering basert på momentene nedenfor, gjerne i samarbeid med oppfølgingsteamet.

3.1 Hvilke risikofaktorer medfører reisen?

Et moment i vurderingen kan være om det er risiko for at ungdommen vil begå nye lovbrudd. Hvis formålet med turen (destinasjonen eller type arrangement) utgjør en risiko for en uheldig utvikling for ungdommen eller for nye lovbrudd, så taler dette mot å innvilge reisen.

3.2 Type straffereaksjon – er det ungdomsoppfølging eller ungdomsstraff?

Utgangspunktet er at ungdommen ikke skal reise til utlandet under straffegjennomføringen. Til sammenlikning er det slik at det i samfunnsstraffesaker kun skal gis tillatelse dersom det foreligger et

kvalifisert behov for reisen. For ungdomsstraffer som erstatter de strengere samfunnsstraffene, tilsier det at terskelen for å innvilge tillatelse ligger høyt. Det er allikevel slik at det kan være grunn til å vurdere spørsmålet om utenlandsopphold annerledes for ungdomsstraff, bl.a. ved de tilfellene der gjennomføringstiden er over flere år, og hvor dette vilkåret derfor kan bli særlig tyngende.

3.3 Formål med turen og hvem ungdommen skal reise sammen med

Et moment i vurderingen av om søknaden skal innvilges eller ikke, er formålet med turen og hvem ungdommen skal reise sammen med.

- **«Venneturer»** med kun jevngamle venner skal ikke innvilges
- **Skoleturer** må vurderes konkret. Ungdomsordinator må etablere en tett dialog med skolen og undersøke om skolen er villig til å bruke tilstrekkelig med ressurser for å sikre en god oppfølging av ungdommen under utenlandsoppholdet.
- **Familieturer** må vurderes konkret. I utgangspunktet skal verger være orientert om at ungdommen må oppholde seg i Norge under straffegjennomføringen. Et moment i vurderingen er om turen har vært planlagt lenge eller om den er bestilt vel vitende om at ungdommen er under straffegjennomføring. Dersom familien uansett kommer til å reise, må det vurderes hvordan ungdommen da følges opp hvis han/hun må bli hjemme, og om det å bli igjen hjemme medfører en større risiko enn å reise.

3.4 Andre momenter

Andre momenter som må vurderes er

- hva som er årsaken til at utenlandsoppholdet må skje i straffegjennomføringsperioden
- hvordan man kan sikre god oppfølging av ungdommen under utenlandsoppholdet
- hvor langt ungdommen har kommet i straffegjennomføringen – og status på ungdommens innsats.

3.5 Barnets beste

Barnets beste er et grunnleggende hensyn i alle saker som berører barn, jf. barnekonvensjonen artikkel 3 og Grunnloven § 104. Barnets beste er både en rettighet, et grunnleggende hensyn og en saksbehandlingsregel. Det betyr at hensynet til barnets beste alltid skal vurderes, og det vil være en saksbehandlingsfeil dersom en slik vurdering ikke er gjort. I vurderingen av utenlandsopphold må det fremgå hva som er barnets beste og hensynet skal tillegges stor vekt. Dersom andre hensyn tillegges mer vekt, skal dette særskilt begrunnes. For å avklare hva som er barnets beste, må det legges til rette for at ungdommen kan få uttale seg, jf. barns rett til medvirkning i barnekonvensjonen artikkel 12 og Grunnloven § 104.

4 Ungdom som bor i grenseområdene

For de ungdommene som bor nær grensen mellom Norge og Sverige/Finland, må det ved oppstart gjøres en vurdering av om, og eventuelt i hvilket omfang ungdommen kan oppholde seg på andre siden av grensen, f.eks. hvis nærmeste butikk ligger i Sverige, eller hvis ett av familiemedlemmene bor på andre siden av grensen. Det er viktig å sikre notoritet om hva som er avtalt og hvor ungdommen har lov til å oppholde seg.

5 Skal straffegjennomføringen avbrytes hvis ungdommen reiser til utlandet?

Hvis ungdommen i unntakstilfeller gis tillatelse til å reise til utenlandet for en lengre periode, må ungdomskoordinator vurdere å avbryte gjennomføringen i medhold av [konfliktrådsloven § 30](#) i den perioden oppholdet varer. Konsekvensen av dette vil være at sluttdatoen for straffen flyttes frem i tid. Det betyr også at kravene til ungdommen i ungdomsplanen og de generelle kravene i konfliktrådsloven § 27 ikke gjelder. Når det fremstår nødvendig for at avbruddet skal være sikkerhetsmessig forsvarlig, kan det settes vilkår for avbrytelsen som beskrevet i konfliktrådsloven § 31 annet ledd og § 33 annet ledd. Dersom ungdomskoordinator beslutter å avbryte straffegjennomføringen, må dette også gå frem av vedtaket der det gis tillatelse til utenlandsoppholdet. Se for øvrig [Retningslinje - Avbrutt gjennomføring etter konfliktrådsloven § 30](#).

6 Klageadgang

Et vedtak om tillatelse til eller avslag på søknad om utenlandsopphold kan påklages av ungdommen og vergene, jf. [konfliktrådsloven § 22 e](#) andre ledd. Det skal opplyses om klageretten i vedtaket, og dette er inntatt i malene for tillatelse og avslag.

Se nærmere om klageadgang i [Retningslinje – Saksbehandling i klagesaker](#).

7 Versjonslogg

Dato	Beskrivelse
05.06.2023	Ny retningslinje
01.09.2024	Lovendring i kraft 1. september 2024: <ul style="list-style-type: none">- Reglene om utenlandsopphold er flyttet fra § 27 annet ledd bokstav c, til bokstav b- Avgjørelse av søknad om utenlandsopphold og avbrudd i gjennomføringen er enkeltvedtak, og kan påklages av ungdom og verge, jf. konfliktrådsloven § 22 e Noen strukturelle endringer i dokumentet.